

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ШКОЛИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГІМНАЗІЇ

Проскура Оксана Іллівна,
директор
Київська гімназія східних мов № 1 –
Асоційована школа ЮНЕСКО

Вступ. Рік 2021-й для Київської гімназії східних мов № 1 – Асоційованої школи ЮНЕСКО особливий. Наближається ювілейна дата нашого закладу загальної середньої освіти – 85-річчя.

В освітньому просторі гімназії активно формуються принципово нові управлінських зв'язки і стосунки.

На передньому плані – інноваційність управлінсько-педагогічної діяльності, науковий супровід освітнього процесу, освітня дипломатія, моніторинг якості освітньої діяльності та якості освіти і т.ін.

Саме на цьому тлі й розвивається своєрідна наукова школа гімназії.

Мета роботи. Схарактеризувати результатами управлінсько-педагогічної діяльності гімназії, проаналізувати забезпечення якісних освітніх результатів та розвиток наукової школи закладу освіти.

Матеріали і методи. Оскільки Київська гімназія східних мов № 1 позиціонується як інноваційний заклад загальної середньої освіти, аналізуємо:

– результати виконання цільових творчих програм «Розвиток культурно-мовних цінностей учнів», «Розвиток морально-громадянських цінностей учнів»;

– навчання педагогічних працівників в Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, підвищення кваліфікації учителів східних мов під час закордонних мовних стажувань у закладах вищої освіти країн Сходу;

– участь колег у понад двадцяти заходах міжнародного, всеукраїнського та локального рівнів (за останні роки).

Застосовуємо методи статистики, аналізу, синтезу, зіставлення, систематизації, а також бібліографічний метод (визначення кількісно-якісних показників публікаційної активності вчителів гімназії).

Результати і обговорення. Науковці, узагальнюючи розвиток освіти в Україні, зазначають, що управління інноваціями в цій галузі ґрунтується на системно-синергетичному, цілісному, гуманістичному, концептуальному підходах та принципі інноваційності, який характеризується процесом привнесення нових елементів у традиційну систему створення і використання інтелектуального продукту, реалізації оригінальних ідей у формі наукових і технологічних розробок [3, с. 942].

Принцип інноваційності у системі управлінсько-педагогічної діяльності нашої гімназії реалізується за такими критеріями: акмеологічність; аксіологічність; безперервність; відповідальність за соціальні дії і вчинки; гуманізація; демократичність; дитиноцентризм; диференціація; індивідуалізація; інтеркультурність; міжпредметність; наступність; плюралізм; полікультурність; природовідповідність; прогностичність; самоактивність; саморегуляція; свободовідповідальність; систематичність; суб'єкт-суб'єктність; узв'язність освітнього процесу з науковою і науково-дослідницькою діяльністю педагогічних працівників і здобувачів освіти.

Тож і теоретичні напрацювання, і результати педагогічної практики все більше тяжіють до необхідності гуманізації управлінсько-педагогічних стосунків, що відгукується змінами не тільки структурно-функціонального стибу, а й збільшує радіус дії принципу інноваційності [9; 18].

Освітня дипломатія, наприклад, формує нову управлінську етику [11], діяльність суб'єктів педагогічної взаємодії зміщується у бік стосунків партнерського характеру, що, звісно, веде до конструктивного освітнього діалогу і якісних змін в освітньому середовищі [1; 2; 4; 7; 14; 17].

Процес творення, запровадження й поширення в практиці закладів загальної середньої освіти нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій позитивно позначається на підвищенні показників (рівнів)

досягнення структурних компонентів освіти, що забезпечує її якісно вищий стан [3, с. 338].

У контексті нашої гімназії це стосується, передусім, зростання ролі української та східних мов в освітньому процесі.

Водночас входження підростаючого покоління у світ інформаційної культури, у простір віртуального спілкування та дистанційного здобуття освіти об'єктивно загострює проблеми формування і розвитку етнонаціональних, полікультурних, громадянських компетентностей особистості і міжкультурної взаємодії зокрема. Це коло проблем розв'язується за підвищеної уваги з боку суб'єктів менеджменту гімназії.

На допомогу педагогічним працівникам спрямовано розроблені програми наукових лекторіїв: «Українська мова в системі розвитку культурно-мовних цінностей особистості»; «Морально-громадянські цінності особистості та їх розвиток. Психологічні аспекти»; «Східні мови в педагогічній системі розвитку культурно-мовних цінностей особистості».

Методична робота у цьому напрямі, звісно, ґрунтується на досягненнях науки. Водночас викристалізовується не тільки наш упізнаваний педагогічний досвід, а й загалом наукова школа гімназії, суголосна з «системою аналітичної, організаційної, діагностичної, пошукової, дослідницької, науково-практичної, інформаційної діяльності з підвищення наукового та загальнокультурного рівня педагогічних працівників, удосконалення їхньої професійної компетентності та підвищення ефективності освітнього процесу» [8, с. 59].

Управлінсько-педагогічна діяльність огортає розвиток творчих здібностей педагогічних працівників гімназії, сприяє формуванню навичок науково-дослідницької роботи. Про це написано багато статей за авторства вчителів Київської гімназії східних мов № 1.

Наприклад, про моделювання дидактичних засобів розвитку культурно-мовних цінностей учнів [15]; організацію досліджень етнонаціональних і культурно-мовних цінностей народів Сходу [12]; психологічний моніторинг професійної компетентності вчителів [10]; реалізацію інноваційної моделі

розвитку культурно-мовних та морально-громадянських цінностей [6]; розвиток наукового мислення [16]; управління соціальними проєктами здобувачів освіти [13]; феномен культурно-мовних та морально-громадянських цінностей учнів [5].

За нинішніх умов соціальне замовлення на якісну освіту лежить, переважно, на плечах відповідальності й директора закладу загальної середньої освіти, і педагогічного колективу. «Їхнє бачення, розуміння соціального замовлення – продукт творчої, прогностичної, дослідницько-конструкторської діяльності» [8, с. 108].

Висновки. Характеризуючи результати управлінсько-педагогічної діяльності Київської гімназії східних мов № 1, ми окреслили спрямованість аналітичної діяльності на розвиток наукової школи закладу, на забезпечення і прогнозування якісних освітніх результатів за:

- використання досвіду освітніх і соціальних практик;
- експериментального впровадження нових моделей організації освітнього процесу (наприклад, інноваційної моделі розвитку культурно-мовних та морально-громадянських цінностей учнів);
- колегіальності у сфері наукової та науково-дослідницької діяльності;
- оновлюваності управлінських функцій, педагогічних технологій, форм і методів навчання;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників, їх науково-публікаційної активності;
- послуговування суспільними ресурсами;
- розгортання управлінських і педагогічних інновацій;
- розроблення авторських освітніх програм і спецкурсів тощо.

Отже, розбудова української державності, реформування багатьох сфер життя особи і суспільства в цілому унеможливаються без суб'єктів, які є освіченими, високоінтелектуальними, духовно розвиненими й морально зрілими, де цінності української нації мають бути нарівно особистими і спільні.

Список використаних джерел

1. Ахмад О. Проектування змісту навчальних підручників арабської мови у контексті розвитку культурно-мовних та морально-громадянських цінностей учнів гімназії. *Дидактика: теорія і практика*. Київ: Педагогічна думка, 2018. С. 61–66.
2. Джигора Н. Сучасні підходи до навчання турецької мови у концепті Нової української школи. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*. Київ: Фенікс, 2019. С. 139–142.
3. *Енциклопедія освіти* / [голов. ред. В. Г. Кремень]. Київ: Юрніком Інтер, 2008. 1040 с.
4. Карпенко З. Уроки японської мови: культурно-мовні цінності Країни Вранішнього Сонця у діалозі культур. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*. Київ: Фенікс, 2019. С. 165–167.
5. Кизенко В. І., Савченко М. П., Новицька Н. І. Феномен культурно-мовних та морально-громадянських цінностей у контексті гімназійного експерименту. *Advances of science: Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary: Skleněný Můstek – Ukraine*, Kyiv: MCNIP, 2019. С. 77–87.
6. Кизенко В., Савченко М. Реалізація інноваційної моделі розвитку культурно-мовних та морально-громадянських цінностей учнів у контексті дослідно-експериментальної роботи. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 3. С. 72–84.
7. Луцак О. В. Розвиток культурно-мовних і морально-громадянських цінностей учнів на уроках української мови: аксіологічні аспекти становлення особистості. *Україна, українська мова – світ XXI століття у діалозі культурно-мовних, морально-громадянських цінностей особистості та педагогічних систем*. Київ: Педагогічна думка, 2019. С. 256–263.
8. Мартинець Л. А. *Управлінська діяльність керівника навчального закладу*. Вінниця, 2018. 196 с.

9. Масловська Л. Мовленнєвий розвиток здобувачів освіти як носіїв культурно-мовних цінностей засобами української мови: результативність інноваційної діяльності. *Дидактика: теорія і практика*. Київ: Педагогічна думка, 2018. С. 88–96.
10. Новицька Н. Психологічний моніторинг професійної компетентності вчителів у рамках здійснення дослідно-експериментальної роботи в гімназії. *Дидактика: теорія і практика*. Київ: Педагогічна думка, 2018. С. 96–103.
11. Проскура О. Освітня дипломатія: визнання інноваційності педагогічної системи для освіти України XXI століття. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*. Київ: Фенікс, 2019. С. 222–225.
12. Савченко М. Організація досліджень етнонаціональних і культурно-мовних цінностей народів Сходу: наукове товариство гімназистів у контексті дослідно-експериментальної роботи. *Дидактика: теорія і практика*. Київ: Педагогічна думка, 2018. С. 107–121.
13. Савченко М. П. Управління соціальними проектами учнів у системі розвитку громадянських цінностей особистості. *Філософія інноваційної діяльності : практ. зорієнт. зб.* Київ: Основа, 2014. С. 401–407.
14. Саліх А. С. Залучення носіїв арабської мови як чинник розвитку комунікативних стратегій учнів старшої школи. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*. Київ: Фенікс, 2019. С. 228–230.
15. Сократова Л. Компетентнісний підхід до моделювання дидактичних засобів розвитку культурно-мовних цінностей учнів у процесі навчання китайської мови. *Дидактика: теорія і практика*. Київ: Педагогічна думка, 2018. С. 131–136.
16. Спіріна Л. Розвиток наукового мислення і формування морально-громадянських цінностей учнів на уроках хімії. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*. Київ: Фенікс, 2019. С. 242–245.
17. Стаховська О. Упровадження елементів е-навчання у закладі загальної середньої освіти. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*. Київ: Фенікс, 2019. С. 245–247.

18. Bondarenko N., Kyzenko V., Kosianchuk S. Asking questions as a universal life-affirming skill of the XXI century [Запитування як універсальна життєутворювальна навичка XXI століття]. Organizational problems of life quality management in the conditions of globalization. Monograph [eds: M. Duczmal, T. Nestorenko]. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. Pp. 20–28.